

Sygnatura akt V GC 148/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 16-07-2015 r.

Sąd Rejonowy w Koninie V Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Jaskólski

Protokolant: st. sekr. sąd. Julia Szadek

po rozpoznaniu w dniu 02-07-2015 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

przeciwko (...) sp.z o.o. w Z.

o zapłatę

utrzymuje nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 11 grudnia 2013r., wydany w sprawie VGNC 1356/13, w całości w mocy.

Krzysztof Jaskólski

Sygn. akt V GC 148/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13.11.2013r. (data stempla pocztowego), do Sądu Rejonowego w Koninie, powódka (...) sp. z o.o. z K. zażądała zasądzenia od pozwanej (...) sp. z o.o. w Z. kwoty 61.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4.10.2013r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły umowę sprzedaży ładowarki Z. – model 2002, rok produkcji 1995 za cenę 61.500 zł, do przekazania której doszło pozwanej w K. w dniu 19.09.2013r. Dodała, że z protokołu przekazania z dnia 19.09.2013r. podpisanego przez prezesów zarządów obu stron wynika, że strona pozwana zapoznała się ze stanem technicznym przedmiotowej ładowarki – stwierdzono uszkodzenie łyżki, układu jezdnego, silnika. Ponadto strona pozwana oświadczyła, że przyjmuje ją w takim stanie technicznym w jakim się znajduje oraz, że nie będzie z tego tytułu zgłaszać żadnych roszczeń do powódki. W związku z powyższym w tym dniu powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 61.500 z terminem płatności na dzień 3.10.2013r. Faktura ta została zaakceptowana przez pozwaną własnoręcznym podpisem i pieczęcią prezesa zarządu spółki. Pozwana mimo powyższego i dwukrotnych odebranych wezwań do zapłaty nie dokonała jej. Tym samym wniesienie niniejszego pozwu okazało się konieczne.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 11.12.2013r. w sprawie o sygn. akt V GNC 1356/13, a następnie sprostowanym postanowieniem z dnia 29.01.2014r. Sąd Rejonowy w Koninie uwzględnił żądanie pozwu w całości wraz z kosztami procesu w kwocie 4.386 zł (k.34 i 56).

We wniesionych w dniu 23.01.2014r. (data stempla pocztowego) zarzutach pozwana zaskarżyła nakaz zapłaty w całości wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa oraz zażądała zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania oraz zwolnienia pozwanej od kosztów sądowych. Podniosła również zarzut niewłaściwości Sądu

w Koninie wskazując, że właściwym jest Sąd wykonania umowy tj. odbioru ładowarki, które nie miało miejsca w K., lecz w S. G. a więc Sądu Rejonowego w Zielonej Górze (k.41 – 42).

W uzasadnieniu pozwana potwierdziła fakt zawarcia umowy sprzedaży przedmiotowej ładowarki, zakwestionowała natomiast miejsce jej odbioru wskazując, że nie było to K. co wynika z protokołu odbioru, lecz S. G. z Przedsiębiorstwa Usług (...). Uwypukliła też, że powodem złożenia zarzutów jest fakt uchylecia się przez pozwaną od skutków prawnych oświadczenia woli składającego się na czynność prawną w postaci zawarcia przedmiotowej umowy sprzedaży ładowarki z powołaniem się na istotny błąd w rozumieniu art. 84 k.c. a które to pismo z dnia 29.11.2013r. zostało doręczone powódce. Błędem tym jest błąd co do treści czynności prawnej polegający na tym, że w dokumentach sprzedaży jako datę produkcji ładowarki wskazano rok 1995, gdy tymczasem po bliższych oględzinach po jej przekazaniu okazało się co wynika z tabliczki znamionowej, że rok produkcji ładowarki to 1991. Wobec powyższego umowa została zawarto pod wpływem istotnego jej zdaniem błędu dotyczącego treści czynności prawnej jaką była sprzedaż albowiem ładowarka ta ma wyższy stopień wyeksploatowania i krótszą żywotność co wpływa na jej cenę sprzedaży. Nadto błąd ten wywołany został przez stronę przeciwną.

Postanowieniem z dnia 19.02.2014r. Sąd Rejonowy w Koninie w sprawie V GNc 1356/13 oddalił wniosek pozwanej w przedmiocie zwolnienie od kosztów sądowych (k. 62).

Postanowieniem z dnia 15.04.2014r. Sąd Rejonowy w Koninie na wniosek pozwanej w przedmiotowej sprawie, zmienił sposób zabezpieczenia powództwa powódki poprzez ograniczenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie Km 653/14 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze R. N. do zajęcia ruchomości w postaci ładowarki Z., model 2002, rok produkcji 1995, znajdującej się w posiadaniu pozwanej, przechowywanej na nieruchomości położonej przy ul. (...) w Z., o łącznej wartości 61.500 zł (k. 76 – 77).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 30.06.2012r. powódka opisaną poniżej ładowarkę kupiła od spółki (...) sp. z o.o. w S.. W tym czasie prokurentem samoistnym sprzedającej spółki był J. O. obecny prezes pozwanej, który podpisał fakturę nr (...) z dnia 30.06.2012r. albowiem zajmował się wówczas jej sprzedażą. Ładowarka ta nadal była wykorzystywana przez spółkę (...) surowców (...) sp. z o.o. w S. lecz już na podstawie umowy najmu zawartej ze stroną powodową. Prezes pozwanej J. O. znał przedmiotową ładowarkę albowiem nadzorował pracę przy jej ładunkach w spółce (...) sp. z o.o. w S., uczestniczył również przy dwukrotnej naprawie ładowarki w zakładzie (...) gdzie dowiedział się o jej usterkach oraz jej dacie produkcji.

dowód: faktura VAT nr (...) k. 101; (...) sp. z o.o. w S. k.102 – 106; oświadczenie o odwołaniu prokury z dnia 04.09.2012r. k. 107; postanowienie Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 17.09.2012r. w sprawie ZG.VIII NS-REJ.KRS/(...) k. 108, zeznania świadka R. S. k. 150; zeznania świadka J. J. k. 178; zeznania świadka J. O. k. 183.

Następnie powódka w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej sprzedała pozwanej, również prowadzącej działalność gospodarczą, w dniu 19.09.2013r. ładowarkę Z. model 2002, rok produkcji 1991. Prezesem pozwanej spółki był J. O..

dowód: okoliczność bezsporna

Ładowarka ta była uszkodzona o czym wiedziała strona pozwana w tym reprezentujący ją J. O.. Strona pozwana bowiem w dniu 19.09.2013r. zapoznała się ze stanem technicznym ładowarki podczas którego stwierdzono uszkodzenie łożki, układu jezdnego i silnika a wcześniej użytkowała nią oraz naprawiała. W tym też dniu ładowarka ta została przekazana pozwanej. Protokół z przekazania podpisany został przez prezesów zarządów A. S. jako strony sprzedającej oraz J. O. jako strony kupującej. Z tego tytułu, w tym samym dniu powódka wystawiła fakturę VAT o nr (...) na kwotę 61.500 zł. z terminem płatności do dnia 03.10.2013r. Faktura ta została podpisana przez obu w/ w prezesów. Zarówno w protokole przekazania przedmiotowej ładowarki jak i fakturze wpisano jej rok produkcji 1995 oraz miejsce przekazania i sprzedaży K.. Natomiast z tabliczki znamionowej ładowarki wynikał jej rok produkcji

na lata 1991. O roku produkcji J. O. dowiedział się podczas jednej z napraw ładowarki, kiedy nie udało się znaleźć odpowiedniej części do niej. Wobec powyższego J. O. postanowił odstąpić od zapłaty za zakupioną ładowarkę.

dowód: okoliczności bezsporne, KRS powódki i pozwanej k. 15 – 30, protokół przekazania z dnia 19.09.2013r k. 8.; faktura VAT nr (...) k. 9; zeznania świadka J. J. k. 178; zeznania świadka J. O. k. 183.

Powódka wobec braku uregulowania w/w należności, pismami z dnia 18.10.2013r. i 06.11.2013r. wzywała pozwaną do zapłaty. Pismo z dnia 18.10.2013r. pozwana odebrała 28.10.2013r.

Dowód: okoliczność bezsporna; w/w wezwania powódki do zapłaty wraz z potwierdzeniem ich odbioru przez pozwaną k. 10 – 14.

Pozwana w odpowiedzi pismem z dnia 29.11.2013r. nadanym na adres powódki 02.12.2013r. złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli składającego się na czynność prawną w postaci zawarcia w/w umowy sprzedaży podkreślając, że wszystkie dokumenty związane z tą transakcją dotyczyły ładowarki z roku produkcji 1995 a tymczasem na tabliczce znamionowej ładowarki widnieje data produkcji 1991. Tym samym pozwana odmówiła zapłaty dochodzonego roszczenia powołując się na istotny błąd co do daty produkcji ładowarki wywołany przez powódkę.

Dowód: okoliczność bezsporna, opisaną powyżej oświadczenie pozwanej o uchyleniu się o skutków prawnych oświadczenia woli (k. 45 – 54).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków R. S. oraz J. J. były bowiem jasne, spójne oraz logiczne. Nadto zeznania te znalazły potwierdzenie w zebranych w sprawie materiałach dowodowych, w tym również potwierdzone przez stronę pozwaną. Sąd także dał wiarę zeznaniom prezesa spółki pozwanej J. O., one także były jasne, spójne i logiczne. Podkreślić jednak w tym miejscu wypada, iż zeznania świadka co do odbioru ładowarki w S. a nie w K. nie zostały poparte żadnym materiałem dowodowym.

Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne wszystkie dokumenty, które posłużyły do dokonania w sprawie ustaleń faktycznych, gdyż nie były kwestionowane przez strony a Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność zasadności odstąpienia od umowy. W ocenie Sądu mając powyższy ustalony stan faktyczny oraz poniższe rozważania prawne należało uznać przeprowadzenie powyższego dowodu za bezprzedmiotowe wobec istoty sporu jakim jest powoływanie się na błąd w zakresie daty produkcji ładowarki.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu roszczenie powódki zasługuje w całości na uwzględnienie.

Uwypuklić wypada, że w toku procesu, bezspornym była nie tylko okoliczność łączącej strony umowy sprzedaży ładowarki opisaną w stanie faktycznym (art. 535 k.c.), ale także niekwestionowanie przez pozwaną przeniesienia na nią własności rzeczy i wydania jej oraz jakości rzeczy, a także wysokości ceny należnej stronie powodowej w kwocie 61.500 zł. Bezsporna była też okoliczność braku zapłaty przez stronę pozwaną w jakiegokolwiek części kwoty za jej zakup. Tym samym bezspornym w przedmiotowej sprawie był fakt, że dłużnik nie uregulował roszczenia dochodzonego niniejszym pozwem w terminie tj. do dnia 03.10.2013r. zgodnie z umową. Bezspornym był też fakt, że w dokumentacji sprzedaży ładowarki posługiwano się rokiem jej produkcji na lata 1995 gdy tymczasem był to rok 1991. Spornym elementem a istotnym w niniejszym postępowaniu była natomiast zasadności powoływania się w toku postępowania przez stronę pozwaną na okoliczność uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli składającego się na czynność prawną w postaci zawarcie przez strony sporu przedmiotowej umowy sprzedaży z powołaniem się na istotny błąd polegający na błędnym właśnie przyjęciu daty produkcji przedmiotu sprzedaży na lata 1995 o czym miał nie wiedzieć kupujący zakładając, że w ten sposób został wprowadzony w błąd przez stronę powodową.

Nie budzi żadnych wątpliwości zarówno w doktrynie jak i judykaturze, że rozstrzygnięcie tej istoty może nastąpić w postępowaniu procesowym o ustalenie nieważności czynności prawnej ale także w postępowaniu o zasądzenie świadczenia czy też przesłankowo w innym postępowaniu sądowym, w którym skuteczność oświadczenia woli ma znaczenie dla rozstrzygnięcia o zgłoszonym w nim żądaniu (zob. między innymi wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18.09.2013r. w sprawie I ACa 292/13, czy też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12.10.2005r. w sprawie III CK 48/05, lex nr 191876).

Przechodząc więc do rozważań prawnych nad tym zagadnieniem przytoczyć należy istotny dla sprawy art. 84 k.c. na który powołuje się strona pozwana. Zgodnie z tym artykułem w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Nadto można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści czyli tylko błąd istotny.

Skupiając się na powyższym wskazać należy co było bezspornym, że oświadczenie woli o zakupie ładowarki było złożone przez pozwaną stronie powodowej. Tym samym w takim przypadku to na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że błąd co do daty produkcji nabywanej przez pozwaną ładowarki poprzez przyjęcie zarówno w fakturze jak i protokole przekazania ładowarki z dnia 19.09.2013r. roku 1995 a nie jak winno być prawidłowo roku produkcji 1991r., wywołane było przez stronę powodową chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o tym błędzie lub mogła z łatwością błąd ten zauważyć. W takim bowiem wypadku prawidłowe wyważenie interesów obu stron przemawia za udzieleniem kontrahentowi, który niczym nie przyczynił się do powstania błędu, silniejszej, a oświadczającemu o tyle słabszej ochrony, a w przypadku wykazania jednej z powyższych przesłanek słuszność nakazuje udzielenia błędzającemu silniejszej ochrony, jako że nakaz rozważi przy zawieraniu umowy dotyczy nie tylko dbałości o własne sprawy, ale także unikanie wszystkiego, co mogło drugą stronę wprowadzić w błąd. Wymaga tego bowiem lojalność i zaufanie w stosunku do kontrahenta. (tak komentarz do kodeksu cywilnego, księga pierwsza, część ogólna Stanisław Dmowski i Stanisław Rudnicki, wydanie 5 Warszawa 2003 LexisNexis do art. 84 str. 364).

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała a tym samym udowodniła w procesie powyższego wprowadzenia w błąd jakiego miała się dopuścić strona powodowa chociażby bez swej winy, albo gdy wiedziała ona o tym błędzie lub mogła z łatwością błąd ten zauważyć. Strona pozwana jedynie w zarzutach przytoczyła taką okoliczność, że to z winy powodowej nastąpił błąd, lecz nie poparła tej tezy żadnym dowodem, pomimo obowiązku podyktowanego ogólnymi zasadami rozkładu ciężaru dowodu wynikającymi z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Zaznaczyć bowiem należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Strona pozwana powinna więc wykazać ów błąd jakiego miała dopuścić się strona powodowa, w drodze zgłaszania odpowiednich wniosków dowodowych i okoliczności z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne czego nie uczyniła. Nie jest tutaj wystarczające samo twierdzenie strony, gdyż zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok SN z 22.11.2001 r. I PKN 660/00 Wokanda 2002/7-8/44). W obowiązku tym strony nie może zastąpić Sąd. Działanie sądu z urzędu może, bowiem prowadzić do naruszenia prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (por. wyrok SN z 12.12.2000 r., V CKN 175/00, OSP 2001/7-8/116 z glosą aprobującą Broniewicza OSP 2001/7-8/116, uchwała składu 7 sędziów SN z 19.05.2000 r. III CZP 4/00, OSNC 2000/11/195). Obowiązek wynikający z art. 6 k.c. w procesie jest realizowany właśnie poprzez zgłaszanie stosownych wniosków dowodowych celem udowodnienia okoliczności, na które powołuje się strona procesu. Stosownie do art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają stronę, która nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku (por. wyrok SN z 15.07.1999 r. I CKN 415/99 LEX 83805).

Ponadto zauważyć należy, że strona pozwana jako prowadząca działalność gospodarczą winna również sama dochować należytej staranności przy takiej czynności jak zakup urządzenia służącego w istotny sposób do jej prowadzenia. Tym czasem jak reprezentujący organ pozwanej – prezes zarządu J. O. zeznał, powinniśmy sprawdzić rocznik, ale nie sprawdziliśmy tego. W ocenie Sądu wyklucza to możliwość skutecznego powoływania się na błąd, gdyż w tych okolicznościach było to czystym niedbalstwem strony pozwanej tym bardziej, że miała ona możliwość sprawdzenia daty produkcji bowiem reprezentujący pozwana organ – prezes zarządu J. O. znał wcześniej ów ładowarkę, sam uczestniczył przy jej sprzedaży powódce, a następnie sam chciał ją odkupić od powódki w tym celu używając ją na próbę a nawet uczestniczył przy jej naprawie nie zwracając na znajdującą się na urządzeniu – ładowarce – tabliczce znamionowej z rocznikiem jej produkcji. Taki pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 26.06.2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 406/14 stwierdzając, że okolicznością, która wyklucza możliwość skutecznego powoływania się na błąd jest sytuacja, gdy mylne wyobrażenie o treści czynności prawnej zostało spowodowane niedbalstwem strony. Natomiast nie budzi wątpliwości, że to świadomość organów osoby prawnej decyduje w pierwszej kolejności o istnieniu lub nieistnieniu błędu przy czynności prawnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23.10.2014r. w sprawie ACa 422/14, czy też wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14.05.2014r. w sprawie I ACa 355/14).

Mając powyższe na uwadze należało utrzymać nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 11 grudnia 2013r. wydanego w sprawie V GNc 1356/13 w całości w mocy kierując się wytycznymi art. 496 k.p.c.

SSR Krzysztof Jaskólski